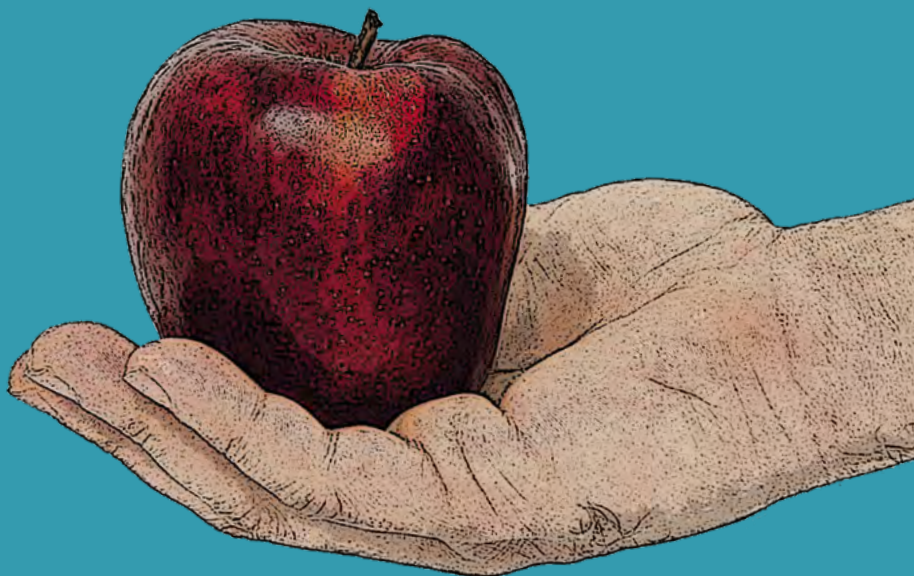

Continuing Professional Development – CPD

Fortbildning för legitimerade röntgensjuksköterskor

Continuos Professional Development – CPD

Inledning

Kompetenta röntgensjuksköterskor är en förutsättning för hög kvalitet i hälso- och sjukvård och för att upprätthålla en hög patientsäkerhet avseende den peri-radiografiska processen. Röntgensjuksköterskan arbetar i en högteknologisk miljö med omvårdnad, medicin, metodik och medicinsk teknik, vilka utgör kvalitativt olika kunskapsdimensioner som förenas i yrkesutövandet. Röntgensjuksköterskan verkar för god omvårdnad i vård mötet och utför undersökningar och behandlingar med hjälp av olika strålningstillämpningar för att framställa optimala bilder med minsta möjliga stråldos och hög patientsäkerhet. Röntgensjuksköterskan har ett fortlöpande ansvar att engagera sig i personlig och professionell kompetensutveckling. (yrkesetisk kod, kompetensbeskrivning).

Efter uppnådd grundutbildning bör röntgensjuksköterskor under det fortsatta yrkeslivet fortbilda sig, detta för att bibehålla och utveckla sin professionella kompetens. Fortbildning är en viktig del av kvalitetsarbetet, där röntgensjuksköterskan tar ansvar för upprätthållande och utveckling inom sitt kunskapsområde (EFRS 2018). Enligt SOSFS 2011:9 Socialstyrelsens föreskrifter för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 4 kap. 3§ skall varje sjukvårdande verksamhet säkerställa att det finns rutiner som tillgodoser att personalen har den kompetens som krävs samt planer för personalens kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov.

Bakgrund

Filosofisk/Teoretisk bakgrund till CPD.

Kontinuerlig professionell utveckling, CPD, syftar till att närma sig fortbildning på ett systematiskt och strukturerat sätt samt uppmuntra kritisk reflektion och autonomi. Den filosofiska grunden till CPD utgår från konstruktivismens ide om lärande och kunskapsbildning. Konstruktivismen

handlar om hur människan skapar förståelse utifrån erfarenheter och upplevelser. Enligt teorin är meningsfullt lärande ett aktivt skapande av ny kunskap utgående från personliga erfarenheter och tidigare kunskaper. Det är individen själv som tar ansvar för att skapa mening i samspel med omgivningen (Danemark, 2018; Berger & Luckmann, 1966).

Definition

Det finns flera olika definitioner av CPD. Svensk förening för röntgensjuksköterskor (SFR) utgår ifrån European Federation of Radiographers Societies (EFRS) definition. Denna innebär en kontinuerlig inlärningsprocess för att upprätthålla, utveckla och stärka kunskap, förmåga och kompetens (EFRS, 2013). CPD stödjer därmed den fortlöpande processen för utveckling (Sholer, Tonkin, Lau, Law, Rahman & Halkett, 2011; Health and Care professions council, 2013). Begrepp som »fortbildning« och »livslångt lärande» används omväxlande med CPD i litteraturen (EFRS, 2018; Henwood & Flinton, 2012; Tran, Tofade, Thakkar, & Rouse, 2014).

CPD som fortbildning

Syftet med CPD är att ge den legitimerade röntgensjuksköterskan tillgång till fortbildning under hela sin yrkesverksamma tid. Målsättningen är att kunna erbjuda en bred och välplanerad professionell utveckling.

Med fortbildning avses kontinuerlig professionell utveckling (CPD). Fortbildning ska ses som ett etiskt åtagande för varje röntgensjuksköterska (SFR yrkesetisk kod, 2008). Det primära målet med en CPD-aktivitet bör vara den effekt detta får för patient, profession, medarbetare, klinisk verksamhet och samhälle. För att säkerställa kvaliteten i vården krävs att röntgensjuksköterskan har uppdaterad och evidensbaserad kunskap för att kunna fatta beslut, planera, vägleda, samarbeta i interprofessionella team. En CPD-aktivitet ska vara flexibel och erbjudas i olika former. Innehållet i CPD kurser ska vara väl beskrivet och motsvara det behov som verksamheten efterfrågar i kort och långsiktigt perspektiv (Castillo & Caruana, 2013).

Struktur på CPD utbildningen

Fortbildning efter grundutbildningen är inget nytt fenomen och »livs-långt lärande« är ett vedertaget begrepp som innebär en professionell utveckling som en fortgående process (EFRS 2018). Det är viktigt att skilja mellan vidareutbildning med fördjupning inom radiografi och fortbildning inom området. Genom vidare utbildning inom högskola och universitet, erhåller den studerande fördjupad kunskap och högskolepoäng som kan användas i en vidare akademisk karriär samt leda till högre examen (EFRS 2018). CPD organiseras med den övergripande målsättningen att erbjuda fortbildning som ger en välstrukturerad professionell och personlig utveckling för den individuella röntgensjuksköterskan, anpassad efter verksamhetens kompetensbehov.

För att säkerställa kvaliteten i fortbildningen föreslås inrättande av någon form av granskning, ägd och genomförd av professionen. Det är också angeläget att kurser och liknande arrangemang är oberoende och kvalitetsgranskade. CPD poäng utfärdas av professionens yrkesorganisation, SFR.

Fortbildningen skall planeras systematiskt och grundas på verksamhetens behov utifrån röntgensjuksköterskans aktuella och kommande arbetsuppgifter. Förslagsvis ska alla röntgensjuksköterskor – inom ramen för sin anställning – erhålla en individuell fortbildningsplan som dokumenteras och följs upp, exempelvis i samband med utvecklings- och lönesamtal. Det är viktigt att verksamheten skapar utrymme för CPD utifrån tid, plats och resurser för individen (Radiografen 2016).

Professionens formella organ har ett ansvar att organisera och erbjuda CPD, exempelvis riktade studiedagar (EFRS 2018). Fortbildning i form av CPD kan planeras som lärande i till exempel internutbildning, auskultation, journal club, medverkan i konferenser och deltagande i kurser. Utbudet av CPD-aktiviteter bör spegla spektrumet av olika specialiteter inom radiografen. Samarbete gällande design och utformning samt genomförande och stöd vid CPD-aktiviteter rekommenderas (EFRS 2018).

CPD aktiviteter

Kurser

- Riktade studiedagar
- Användarmöten
- Workshops/seminarier

Föreläsning/Presentation

- Nationellt
- Internationellt

Posters

- Nationellt
- Internationellt

Publicering

- I populärvetenskaplig tidskrift (till exempel Röret)
- I vetenskaplig tidskrift

Studiecirklar

- Litteratursökning
- Artikelgenomgång
- Genomgång av aktuell forskning

Studiebesök

- Röntgenavdelningar
- Företag
- Organisationer

Poängsättning

CPD-poängen kan uppnås genom egna aktiviteter och deltagande i olika aktiviteter, enligt ovan. Svensk förening för röntgensjuksköterskors vetenskapliga råd granskar CPD aktiviteten och gör en bedömning av antal CPD poäng. CPD poäng annonseras inom respektive aktivitet som berättigar till CPD poäng.

Aktiviteter som normalt ingår i röntgensjuksköterskans arbete genererar inte CPD-poäng.

Referenser

- Berger, P.L., & Luckmann, T. (1967).** The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge. New York: Anchor Books.
- Bolderston, A., Watson, J., Woznitza, N., Westerink, A., Hewis, J. (2018).** Twitter journal clubs and continuing professional development: An analysis of a #MedRadJClub tweet chat. *Radiography*, 24 (1), p 3–8.
- Castillo, J., Caruana, C.J., Wainwright, D. (2011).** The changing concept of competence and categorisation of learning outcomes in Europe: Implications for the design of higher education radiography curricula at the European level. *Radiography*, 17 (3) p230–4.
- Danemark, B. (2018).** Att förklara samhället. Lund: Studentlitteratur
- England, A., Geers-van Gemeren, S., Henner, A., Kukkes, T., McNulty, J.P. (2017).** Clinical radiography education across Europe. *Radiography*, 23 (1), p 7–15.
- European Federation of Radiographer Societies. Recommendations for Continuing Professional Development (CPD) 2017.** Utrecht, the Netherlands: European Federation of Radiographer Societies; EFRS publication in press. Available from: <http://www.ehrs.eu/publications>
- Gibbs, V. (2011).** An investigation into the challenges facing the future provision of continuing professional development for allied health professionals in a changing healthcare environment. *Radiography*, 17 (2), p 152–157.
- Grehan, J., Butler, M-L., Rainford, L. (2018).** The introduction of mandatory CPD for newly state registered diagnostic radiographers: An Irish perspective. *Radiography*, 24 (2), p 115–121.
- Health and Care Professions Council, Audit report, 2013 – 15. (2016).** Available: <http://www.hcpc-uk.org/assets/documents/10005188Continuingprofessionaldevelopmentauditreport2013-15.pdf>
- Henderson, I., Mathers, S.A., McConnell, Minnoch, D. (2016).** Advanced and extended scope practice of radiographers: The Scottish perspective. *Radiography*, 22 (2), p 185–193.
- Henwood, S., Edie, J., Flinton, D., Simpson, R. (1998).** Continuing professional development—a re-examination of the facts. *Radiography*, 4(1) p 5–8.
- Henwood, S.M., Flinton, D.M. (2012).** 5 years on: Have attitudes towards continuing professional development in radiography changed? *Radiography*, 18(3) p 179–83.
- Henwood, S.M., Taket, A. (2008).** A process model in continuing professional development: Exploring diagnostic Radiographers' views. *Radiography*, 14(3) p 206–15.
- Marshall, G., Vytanis, P., Sykes, A. (2008).** The continuous professional development (CPD) requirements of radiographers in Europe: An initial survey. *Radiography*, 14 (4), p 332–342.
- McNulty, J.P., Rainford, L., Bezzina, P., Henner, A., Kukkes, T., Pronk-Larive, D., Vandulek, C. (2016).** A picture of radiography education across Europe. *Radiography*, 22 (1) p 5–11.

Sholer, H., Tonkin, S., Lau, K.F., Law, C., Rahman, R., Halkett, G.K.B. (2011). Continuing professional development: Western Australian radiographers opinions and attitudes. *The Radiographer* 58 (2) p 19 – 24.

Sholer, H., Tonkin, S., Lau, K.F., Law, C., Rahman, R., Halkett, G.K.B. (2011). Continuing professional development: Western Australian radiographers opinions and attitudes. *The Radiographer* 58 (2) p 19 – 24.

Society and College of Radiographers. Continuing Professional Development: Professional and Regulatory Requirements. 2008.

Stevens, B. J., Wade, D. (2017). Improving Continuing Professional Development opportunities for radiographers: A single centre evaluation. *Radiography*, 23 (2), p 112 – 116.

Stevens, B.J. (2016). Radiographers` commitment to continuing professional development: A single-centre evaluation. *Radiography*, 22 (3), p 166 – 177.

Svenska Sjukhusfysikerförbundet. <https://sjukhusfysiker.se/cpd-specialist/cp>.

Tran, D., Tofade, T., Thakkar, N., Rouse, R. (2014). US and International Health Profession's Requirements for Continuing Professional Development. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 78 (6), Article 129.

Wareing, A., Buissink, C., Harper, D., Gellert Olesen, M., Soto, M., Braico, S., Van Laer, P., Gremion, I., Rainford, L. (2017). Continuing professional development (CPD) in radiography: A collaborative European meta-ethnography literature review. *Radiography*, 23 (1), p 58 – 63.

Text: Bodil T Andersson, Maud Lundén, Solveig Lundgren, Berit Moeller Christensen

Layout: Birgitta Klingsäter

Illustration: Viera Larsson & pixabay

Förlag: xxxxxx, 2019

Svensk förening för
RÖNTGENSJUKSKÖTERSKOR
www.swedrad.com